

Na mocy art. 44 Konstytucji ogłaszam ustawę następującej treści:

U s t a w a

z dnia 19 grudnia 1923 r.

w przedmiocie wykonania decyzji Rady Ligi Narodów z dnia 17 lipca 1922 r. o uregulowaniu ubezpieczeń społecznych na terytorjach dawniej niemieckich, odstąpionych Polsce bezpośrednio na podstawie Traktatu Wersalskiego, oraz w przedmiocie dodatków drożynianych dla uprawnionych do pobierania świadczeń na podstawie tej decyzji.

Art. 1. Do udzielania świadczeń w miejsce dawniejszych niemieckich kas chorych w myśl postanowień art. 1 § 2 ust. 1 decyzji Rady Ligi Narodów z dnia 17 lipca 1922 r. o przekazaniu przez Rząd Niemiecki Rządowi Polskiemu kapitałów i rezerw, dotyczących funkcjonowania ubezpieczeń społecznych na terytorjach niemieckich, odstąpionych Polsce (Dz. U. R. P. z 1923 r. № 70 poz. 550), zobowiązane są właściwe terytorjalne kasy chorych, utworzone na podstawie ustawy z dnia 19 maja 1920 r. o obowiązku ubezpieczeniu na wypadek choroby (Dz. U. R. P. № 44 poz. 272).

Art. 2. Członkostwo w kasie zastępczej niemieckiej, zachowane w myśl art. 1 § 5 decyzji, po-

wołanej w art. 1 niniejszej ustawy, nie zwalnia od obowiązku ubezpieczenia na wypadek choroby w myśl postanowień ustawy z dnia 19 maja 1920 r.

Art. 3. Zobowiązania do wypłacania odszkodowań za nieszczęśliwe wypadki i wogóle do przeprowadzania ubezpieczeń od wypadków, które w myśl art. 1 §§ 7—10 decyzji, powołanej w art. 1 niniejszej ustawy, ciążyą na Rządzie Polskim, względnie na instytucji ubezpieczeniowej (Versicherungsträger) ciężać będą:

- a) na Ubezpieczalni Krajowej, Wydział ubezpieczeń od wypadków w Poznaniu, o ile w myśl przepisów Ordynacji Ubezpieczeń Rzeszy z dnia 19 lipca 1911 r. przeprowadzenie tych ubezpieczeń należało do przemysłowych spółek zawodowych, spółki zawodowej morskiej, oraz do władz, urzędów i instytucji publicznych, nie wymienionych w punkcie c) niniejszego artykułu;
- b) na Zakładzie Ubezpieczeń od wypadków w rolnictwie w Poznaniu, o ile przeprowadzenie ubezpieczeń w myśl niemieckiej Ordynacji Ubezpieczeń należało do spółek zawodowych rolnych;
- c) na władzach i urzędach państwowych i komunalnych, względnie innych instytucjach publicznych, które wstąpiły zakresem swego działania w miejsce odpowiednich niemieckich władz, urzędów i instytucji publicznych, przeprowadzających ubezpieczenia wypadkowe.

W razie wątpliwości, które z zakładów ubezpieczeniowych, władz, urzędów i instytucji publicznych winny wykonywać zobowiązania, wymienione w ustępie 1 niniejszego artykułu, rozstrzyga Minister Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami.

Art. 4. Zobowiązania Rządu Polskiego, względnie instytucji ubezpieczeniowych, do udzielania świadczeń z ubezpieczenia na wypadek niezdolności do pracy, na starość i na korzyść pozostałych po ubezpieczonych rodzin, określone w art. 1 §§ 14—16 decyzji, powołanej w art. 1 niniejszej ustawy, ciężać będą z wyjątkiem obowiązku wypłaty dodatków państwowych, przewidzianych w § 1285 Ordynacji Ubezpieczeniowej Rzeszy:

- a) na Kasie Emerytalnej robotników Polskich Kolei Państwowych w b. zaborze pruskim, Oddział A, o ile ubezpieczenia wykonywała w Niemczech Kasa Emerytalna Prusko-Heskiego Związku Kolejowego, Oddział A;
- b) na Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu we wszystkich innych wypadkach.

Art. 5. Zobowiązania Polski, względnie polskiej Instytucji ubezpieczeniowej, do udzielania świadczeń z tytułu ubezpieczenia funkcjonariuszów, unormowanego niemiecką ustawą z dnia 20 grudnia 1911 r. (Niem. Dz. U. P. № 68), określone w art. 1 §§ 21 i 23 decyzji Rady Ligi Narodów, ciężać będą na Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu, Wydział ubezpieczenia urzędników prywatnych.

Art. 6. Zobowiązania, wymienione w art. 3—5 niniejszej ustawy, wykonywane być winny podług stanu uprawnień w dniu, od którego zobowiązania do wypłaty świadczeń przechodzą na instytucje polskie, a to w takiej ilości marek polskich, w jakiej uprawnienia wyrażone są w markach niemieckich. Kwoty, wypłacone już uprawnionym przez instytucje ubezpieczeniowe na poczet świadczeń, należnych na podstawie decyzji Rady Ligi Narodów, będą przy wypłacie potrącone.

Rozporządzenie Ministra b. Dzielnicy Pruskiej z dnia 22 stycznia 1921 r. w sprawie opieki nad osobami, które mieszkają w b. dzielnicy pruskiej, a mają roszczenia do zagranicznych organów rządowych, przeprowadzających ubezpieczenie od wypadków (Dz. Urz. Min. b. Dz. Pr. № 12 poz. 81) i rozporządzenie Ministra b. Dzielnicy Pruskiej z dnia 30 października 1920 r. w sprawie opieki nad osobami, które mieszkają w b. dzielnicy pruskiej, a mają roszczenia do zagranicznych spółek zawodowych rolniczych (Dz. Urz. Min. b. Dzielnicy Pruskiej № 75, poz. 507) tracą moc obowiązującą. Do uprawnionych do poboru świadczeń w myśl niniejszej ustawy stosują się obowiązujące przepisy prawne o dodatkach drożyznianych dla pobierających renty na podstawie Ordynacji Ubezpieczeniowej Rzeszy z dnia 19 lipca 1911 r., przyczem jednak dodatki drożyzniane do rent wypadkowych pokrywane będą w całości przez instytucje ubezpieczeniowe, wymienione w art. 3 niniejszej ustawy. Tęsamem traci moc obowiązującą przepis, zawarty w ostatnim zdaniu art. 13 ustawy z dnia 2 lipca 1921 r. (Dz. U. R. P. № 64 poz. 398), wprowadzającej dodatki drożyzniane do rent, ustalonych na podstawie ustaw Rzeszy Niemieckiej o ubezpieczeniu od nieszczęśliwych wypadków w przemyśle i rolnictwie.

Art. 7. Uprawnionymi do poboru świadczeń z ubezpieczenia w kasach brackich (Knappschaftsvereine) w myśl postanowienia art. 1 § 26 decyzji, powołanej w art. 1 niniejszej ustawy, są wszystkie osoby, które w dniu wejścia w życie tej decyzji mieszkały w Polsce i którym według statutu jednej z niemieckich kas brackich przysługiwało w tym terminie prawo do świadczeń. Świadczenia wypłacane będą podług stanu uprawnień w dniu wejścia w życie decyzji Rady Ligi Narodów z dnia 17 lipca 1922 r. w takiej ilości marek polskich, w jakiej uprawnienia wyrażone są w markach niemieckich. W razie śmierci rencisty uprawnione są do poboru świadczeń osoby, po nim pozostałe, na warunkach i podług norm, obowiązujących we właściwej kasie brackiej w dniu wejścia w życie decyzji Rady Ligi Narodów.

Art. 8. Zobowiązania Rządu Polskiego do udzielania świadczeń z ubezpieczenia w kasach brackich, określone w art. 1 § 26 decyzji, powołanej w art. 1 niniejszej ustawy, ciężać będą na Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu, której zarząd decydować będzie bez współdziałania powiatowych urzędów ubezpieczeń o uprawnieniu do poboru świadczeń. Przeciw decyzji zarządu Ubezpieczalni przysługuje uprawnionym prawo odwołania się w tym samym toku instancji i według tych samych zasad postępowania, jakie

obowiązują w b. dzielnicy pruskiej dla ubezpieczeń na wypadek niezdolności do pracy, na starość i na korzyść pozostałych rodzin, przyczem dla terytorjum działania Wyższego urzędu ubezpieczeń w Toruniu właściwy jest ten urząd, we wszystkich innych wypadkach — Wyższy urząd ubezpieczeń w Poznaniu.

Art. 9. Pobierający renty z kas brackich w myśl art. 7 niniejszej ustawy otrzymywać będą aż do odwołania dodatki drożyzniane w tej samej wysokości, co pobierający renty z ubezpieczenia na wypadek niezdolności do pracy, na starość i na korzyść pozostałych rodzin. W razie zejścia się obu tych dodatków u jednego uprawnionego, zmniejszony zostaje dodatek do rent z kas brackich o połowę.

Dodatki do rent wypłacane będą łącznie z rentami. Ciężar tych dodatków ponosi Skarb Państwa.

Art. 10. Na Kasie Emerytalnej robotników Polskich Kolei Państwowych w b. zaborze pruskim, Oddział B, ciężać będą zobowiązania Kasy Emerytalnej Prusko-Heskiego Związku Kolejowego, Oddział B, wobec ubezpieczonych i uprawnionych do świadczeń, przyczem postanowienia §§ 13—18 decyzji, powołanej w art. 1 niniejszej ustawy, znajdą odpowiednie zastosowanie.

Art. 11. Najwyższą władzą ubezpieczeniową polską w rozumieniu § 29 decyzji, powołanej w art. 1 niniejszej ustawy, jest Minister Pracy i Opieki Społecznej.

Art. 12. Minister Pracy i Opieki Społecznej ustali w porozumieniu z Ministrem Skarbu kwoty, jakie na skutek ogólnego rozrachunku z Niemcami oraz w uwzględnieniu obciążenia finansowego, wynikającego z przejęcia zobowiązań, określonych w niniejszej ustawie, wypłacić należy poszczególnym zakładom ubezpieczeniowym, władzom, urządóm i instytucjom publicznym z ryczałtowego odszkodowania, otrzymanego od Rządu Niemieckiego na podstawie art. 3 decyzji, powołanej w art. 1 niniejszej ustawy.

Art. 13. Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Art. 14. Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Z dniem tym tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy, sprzeczne z postanowieniami niniejszej ustawy.

Prezydent Rzeczypospolitej: *S. Wojciechowski*

Prezes Rady Ministrów

i Minister Skarbu: *W. Grabski*

Minister Pracy i Opieki Społecznej: *L. Darowski*
